

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 178/04-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. novembra 2004 v senáte zloženom z predsedu Alexandra Bröstla a zo sudcov Jána Mazáka a Ľudmily Gajdošíkovej o sťažnosti J. Š., P., zastúpeného advokátom JUDr. L. S., K., vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 479/01 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 11 C 278/01) takto

r o z h o d o l :

Základné právo J. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 479/01 **p o r u š e n é n e b o l o .**

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 26. apríla 2004 doručené podanie J. Š., bytom P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. L. S., K., označené ako „*Sťažnosť o vyporiadanie BSM po rozvode manželstva*“, ktorým sa

sťažuje na prietahy v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 11 C 278/01.

Keďže podanie nespĺňalo zákonom predpísané náležitosti, ústavný súd vyzval sťažovateľa, aby ju doplnil. Sťažovateľ podanie síce doplnil, ale právneho zástupcu si neustanovil. Na základe ďalšej výzvy ústavného súdu požiadal sťažovateľ o ustanovenie právneho zástupcu argumentujúc svojou sociálnou situáciou, ktorú dokladoval. Vo svojom podaní uviedol, že je poberateľom invalidného dôchodku 6 756 Sk mesačne, náklady na bývanie má 3 372 Sk, na služby v dome s opatrovateľskou službou dopláca 80 Sk mesačne. Ústavný súd na základe uvedených skutočností ustanovil sťažovateľovi 24. apríla 2004 za právneho zástupcu advokáta JUDr. L. S., K.

V nadväznosti na ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a pretože nezistil dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 cit. zákona, prijal sťažnosť 24. augusta 2004 na ďalšie konanie podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval sťažovateľa a okresný súd, aby oznámili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a okresný súd aj na vyjadrenie k sťažnosti.

Sťažovateľ aj okresný súd oznámili ústavnému súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Okresný súd sa k sťažnosti vyjadril takto:

„Na základe výzvy Ústavného súdu SR z 8. 9. 2004, doručenej tomuto súdu dňa 13. 9. 2004, predkladá Okresný súd Poprad ako účastník konania vyjadrenie a navrhuje, aby Ústavný súd SR uvedenej sťažnosti nevyhovel.

Rozbor právnej veci vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 11 C 479/01 (predtým pod sp. zn. 11 C 278/01 a pod sp. zn. Nc 1922/01):

Navrhovateľ: J. Š., bytom P.,

Odporkyňa: M. Š., bytom P.,

Predmet konania: o vyporiadanie BSM po rozvođe manželstva s prísl.

Vec napadla na Okresný súd Poprad dňa 27. 2. 2001 do senátu konajúcej samosudkyne JUDr. G. K., Dr. a bola zapísaná v registri C pod č. k. 11 C 278/01. Táto konajúca samosudkyňa dňa 5. 3. 2001 dala pokyn na ukončenie veci v registri C a na jej prevedenie do registra Nc neúplných podaní, v ktorom táto vec bola zapísaná pod novým č. k. Nc 1982/01 a v jej vybavovaní pokračovala doterajšia konajúca samosudkyňa. Súď vyzval žalobcu J. Š. podľa § 43 O. s. p. na opravu a doplnenie žaloby uznesením zo dňa 19. 3. 2001, ktoré žalobca prevzal dňa 27. 3. 2001. V súdom určenej lehote 15 dní ju neopravil a nedoplnil. Následne dňa 19. 4. 2001 konajúca samosudkyňa dala pokyn na prevedenie veci z registra Nc neúplných podaní späť do registra C, v ktorom táto vec bola dňa 26. 4. 2001 zapísaná pod novým č. k. 11 C 479/01, a to do senátu konajúcej samosudkyne JUDr. G. K., Dr.

Pod č. k. 11 C 479/01 sa táto vec vedie na súde doteraz.

Dňa 23. 4. 2001 žalobca požiadal súď o predĺženie lehoty na opravu a doplnenie žaloby, vrátane doloženia listinných dôkazov z dôvodu liečenia, na základe čoho súď dňa 4. 5. 2001 uložil spis na lehotu 15 dní.

Dňa 9. 5. 2001 žalobca J. Š. doplnil a opravil neúplnú žalobu a požiadal súď o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a súčasne doložil do spisu písomnú plnú moc na jeho zastupovanie pre celé konanie právnou zástupkyňou JUDr. O. L., komerčnou právničkou (od 1. 1. 2004 zo zákona advokátkou), Poprad, Štefánikova 882/39 a ďalej doložil k doplnenej žalobe listinné dôkazy.

Dňa 17. 5. 2001 súď vyzval žalobcu na predloženie potvrdenia o výške dôchodku a vyžiadal si správu o výške nákladov na bývanie v dome opatrovateľskej služby, v ktorom má žalobca v nájme byt.

Dňa 30. 5. 2001 právna zástupkyňa žalobcu doplnila žalobu o hnutelné veci, ktoré patria len žalobcovi.

Dňa 1. 6. 2001 doručil Mestský úrad Poprad súdu vyžiadanú správu o tom, že výška nájomného, ktoré uhrádza žalobca v Dome opatrovateľskej služby na jeho adrese činí 1.032,- Sk mesačne a náklady za služby činia 115,- Sk mesačne.

Opatrením predsedu súdu JUDr. F. Z. bol spis pridelený od 2. 7. 2001 do senátu novej samosudkyne Mgr. M. G.

Dňa 2. 10. 2001 žalobca predložil súdu ako listinné dôkazy viaceré rozhodnutia príslušného priestupkového orgánu o tom, že syn účastníkov J. Š. sústavne porušuje vlastnícke práva žalobcu.

Dňa 26. 10. 2001 podal žalobca návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým sa dožadoval zakázať žalovanej samostatne nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom patriacim do BSM, ďalej uložiť jej umožniť žalobcovi užívať spoločné nehnuteľnosti, ďalej zakázať J. Š. (synovi účastníkov) zdržiavať sa a užívať spoločné nehnuteľnosti a napokon zakázať J. Š. (synovi účastníkov) v bránení užívania spoločných nehnuteľností žalobcom.

Dňa 20. 11. 2001 súd vyzval žalobcu na potvrdenie tlačiva o jeho osobných, majetkových a zárobkových pomeroch k oslobodeniu od súdnych poplatkov, vrátane predloženia dokladu o výške dôchodku, ktoré doručil súdu dňa 6. 12. 2001. Súčasne súd doručil žalovanej kópiu návrhu na vyjadrenie, ktoré doručila súdu dňa 6. 12. 2001.

Dňa 9. 1. 2002 právna zástupkyňa žalobcu požiadala súd o urýchlenie konania, k žiadosti bola pripojená rôzna korešpondencia, prehlásenie a rozhodnutia priestupkových orgánov, podľa ktorých sa obaja účastníci, resp. ich syn J. Š., dopustili priestupkov, rozhodnutie býv. Okresného úradu, odbor životného prostredia v Poprade, podľa ktorého sa dopustil priestupku voči stavebnému zákonu realizovaním zmeny dokončenej stavby rodinného domu bez stavebného povolenia, ďalej viaceré podania na príslušné orgány polície a prokuratúry vo veci porušovania občianskeho spolunažívania, dotýkajúce sa účastníkov, resp. ich detí.

Dňa 31. 1. 2002 súd nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov a uznesenie nadobudlo právoplatnosť k 26. 2. 2002.

Dňa 27. 2. 2002 sa konajúca samosudkyňa vo veci Mgr. M. G. písomne vyjadrila k sťažnosti žalobcu, adresovanej predsedovi súdu JUDr. F. Z., s tým, že po zaplatení súdneho poplatku za návrh na začatie konania a za návrh na vydanie predbežného opatrenia bude môcť vo veci konať.

Dňa 28. 2. 2002 žalobca zaplatil súdny poplatok za návrh v sume 1.000,- Sk a urgoval vybavenie vecí.

Dňa 4. 3. 2002 súd vyzval žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorý žalobca zaplatil dňa 6. 3. 2002.

Dňa 3. 5. 2002 požiadal žalobca o urýchlenie konania a doložil doklady z orgánu polície a prokuratúry, ktorými oznámil krádež vecí patriacich do BSM.

Dňa 13. 5. 2002 právna zástupkyňa žalobcu doplnila návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 31. 5. 2002 súd vydal uznesenie o predbežnom opatrení, ktorým uložil žalovanej umožniť žalobcovi užívať spoločné nehnuteľnosti v k. ú. Poprad až do právoplatného rozhodnutia vo veci a v prevyšujúcej časti návrh žalobcu na vydanie predbežného opatrenia voči žalovanej a synovi J. Š. zamietol. Voči uvedenému uzneseniu podala odvolanie žalovaná dňa 4. 7. 2002. Právna zástupkyňa žalobcu v tomto procesnom štádiu zobrala späť návrh na vydanie predbežného opatrenia a súčasne doplnila žalobu aj o pozemky, vlastníctvo ktorých bolo pre oboch účastníkov potvrdené rozhodnutím Správy katastra Poprad z 27. 8. 2002. Odvolací súd uznesením pripustil späťvzatie návrhu na vydanie predbežného opatrenia, zrušil uznesenie súdu prvého stupňa a konanie o vydanie predbežného opatrenia zastavil, s právoplatnosťou k 29. 11. 2001.

Žalobca doručil dňa 3. 6. 2002 predsedovi tohto súdu žiadosť o prejednanie jeho veci a doložil ako listinné dôkazy rôzne doklady.

Dňa 14. 2. 2003 súd nariadil vo veci pojednávanie na deň 28. 3. 2003, na ktoré predvolal účastníkov, ich zástupcov a doručil žalovanej kópiu žaloby a jej doplnenia na vyjadrenie a pripojil si rozvodový spis účastníkov č. k. 12 C 100/98. Žalovaná sa dňa 4. 3. 2003 písomne vyjadrila k žalobe a poukázala na nevhodné správanie žalobcu voči nej aj pri svojvoľných stavebných zásahoch do spoločných nehnuteľností, ktorými spôsobil škodu a dopustil sa priestupku proti stavebnému zákonu. Súčasne doložila do spisu plnú moc na svoje zastupovanie v celom konaní synom J. Š. Ďalej doručila do súdneho spisu lekárske potvrdenie o tom, že je liečená v psychiatrickej ambulancii. Aj žalobca doložil lekárske potvrdenie o tom, že navštevuje foniatrickú ambulanciu a je ťažko sluchovo postihnutý na obe uši a občan s ťažkým zdravotným postihnutím.

Na návrh právnej zástupkyne žalobcu bolo pojednávanie zo dňa 28. 3. 2003 odročené, súd určil ďalší termín pojednávania na deň 30. 4. 2003.

Na pojednávaní súdu dňa 30. 4. 2003 bol vypočutý žalobca, jeho právna zástupkyňa a splnomocnený zástupca žalovanej, ktorá sa zo zdravotných dôvodov na pojednávanie nedostavila. Pojednávanie bolo odročené na ďalší termín dňa 2. 9. 2003.

Dňa 8. 7. 2003 konajúca samosudkyňa vo veci Mgr. M. G. vznesla námietku predpojatosti, pretože je neustále napádaná žalobcom, aby ho zvýhodňovala pred inými účastníkmi konania a neustále sa na ňu sťažuje, pričom použil aj nevyberané slová. Predseda tohto súdu JUDr. F. Z. v súlade s platnými ustanoveniami O. s. p. vylúčil doterajšiu konajúcu samosudkyňu a vec bola pridelená inému sudcovi - terajšej konajúcej samosudkyňi Mgr. M. P., Dr. od 29. 7. 2003.

Nová konajúca samosudkyňa vo veci odročila určený termín pojednávania z 2. 9. 2003 na nový termín pojednávania 22. 9. 2003 v súlade so svojím rozvrhom práce, o čom boli účastníci a ich zástupcovia písomne upovedomení.

Dňa 16. 9. 2003 žalobca doručil do spisu podanie, smerované voči jeho synovi J. Š. a doložil rôznu korešpondenciu, prehlásenia a rozhodnutia o priestupku, vrátane kópie sťažnosti podanej Ústavnému súdu SR dňa 18. 10. 2002.

Na pojednávaní súdu dňa 22. 9. 2003, ktoré sa konalo v neprítomnosti žalovanej, súd pokračoval vo výsluchu žalobcu a zástupcov oboch strán. Pojednávanie bolo odročené na deň 3. 10. 2003 s tým, že právna zástupkyňa žalobcu má predložiť ocenenie hnutelných vecí patriacich do BSM. Upresnený návrh právna zástupkyňa žalobcu doručila do spisu dňa 29. 9. 2003.

Dňa 30. 9. 2003 žalobca doručil do spisu podanie a rôznu korešpondenciu, prehlásenia a premeranie miestnosti spoločných nehnuteľností.

Pojednávanie súdu z 3. 10. 2003, na ktoré sa opätovne nedostavila žalovaná, bolo odročené za účelom výsluchu žalovanej na mieste samom, pretože jej splnomocnený zástupca predložil súdu do spisu viaceré lekárske potvrdenia o jej nepriaznivom zdravotnom stave a o ošetrovaní po násilí spôsobenom jej žalobcom v minulosti.

Výsluch žalovanej v mieste jej bydliska súd nariadil na deň 25. 11. 2003, o čom upovedomil účastníkov a ich zástupcov. Výsluch žalovanej v spoločnej nehnuteľnosti účastníkov v Poprade nebolo možné uskutočniť pre nedôstojné zabezpečenie činnosti

súdu, pretože neboli sprístupnené obývatel'né miestnosti žalovanou. Žalobca svojimi kľúčami odomkol a sprístupnil len prázdne a nevyčistené miestnosti, v ktorých jednostranne vykonal rôzne stavebné zásahy, vrátane provizórneho vchodu z opačnej strany domu.

Dňa 27. 11. 2003 súd nariadil ďalšie pojednávanie na deň 20. 1. 2004, na ktoré predvolal účastníkov a ich zástupcov.

Dňa 15. 1. 2004 žalobca doručil do spisu podanie označené ako dodatok k obžalobe a opätovne predložil svoje premeranie miestnosti.

Na pojednávaní súdu dňa 20. 1. 2004 právna zástupkyňa žalobcu čiastočne zobrala svoj návrh späť, pokiaľ sa týka vyporiadania hnutel'ných vecí patriacich do BSM, s výnimkou auta zn. Trabant s privesom a spoločných nehnuteľností. Na pojednávaní došlo k zhode zúčastnených strán o tom, že predložia súdu ako spoločný dôkaz znalecký posudok o ocenení nehnuteľností, vrátane ocenenia znehodnotenia domu a garáží svojvoľnými stavebnými zásahmi žalobcu, na čo im súd poskytol primeranú sudcovskú lehotu a súčasne si súd vyžiadal z dopravného inšpektorátu evidenčné údaje o aute zn. Trabant s privesom. Pokiaľ účastníci nepredložia vypracovaný znalecký posudok o ocenení nehnuteľností, nariadi súd uznesením znalecké dokazovanie na zistenie hodnoty nehnuteľností patriacich do BSM.

Dňa 3. 2. 2004 oznámila žalovaná súdu, že sa zúčastnené strany dohodli na mimosúdnom vykonaní ocenenia nehnuteľností znalcom. Následne súd vyzval právnu zástupkyňu žalobcu dňa 5. 2. 2004, či s vyjadrením žalovanej súhlasia a aby v nadväznosti na to oznámila súdu ďalší procesný postup.

Dňa 5. 2. 2004 sa konajúca samosudkyňa vo veci Mgr. M. P., Dr. vyjadrila k sťažnosti žalobcu, doručenej predsedovi súdu JUDr. F. Z. Z jej obsahu vyplýva, že žalobca má záujem získať kľúče od spoločného domu a bránky oplotenia, avšak jeho právna zástupkyňa v tejto veci nepodala súdu žiaden kvalifikovaný procesný návrh.

Dňa 11. 2. 2004 právna zástupkyňa žalobcu písomne oznámila súdu, že súhlasia s tým, aby si účastníci dali vypracovať sami znalecký posudok na ocenenie nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu, nimi zvoleným znalcom. Tento súhlas súd následne doručil žalovanej.

Dňa 27. 2. 2004 príslušný dopravný inšpektorát doručil na výzvu súdu evidenčné údaje o aute zn. Trabant a prívese k nemu.

Dňa 22. 3. 2004 súd vyzval právnu zástupkyňu žalobcu na predloženie dôkazov ohľadne ocenenia nehnuteľností.

Dňa 1. 4. 2004 právna zástupkyňa žalobcu oznámila súdu, že účastníkmi zvolený znalec vykonal obhliadku nehnuteľností za prítomnosti zúčastnených strán, a preto je možné očakávať vypracovanie znaleckého posudku v čo najkratšej dobe.

Dňa 1. 4. 2004 súd vyzval splnomocneného zástupcu žalovanej na predloženie dôkazov ohľadne ocenenia nehnuteľností, na čo písomne odpovedal súdu dňa 20. 4. 2004 s tým, že znalecký posudok bude predložený súdu do konca mája 2004.

Dňa 2. 6. 2004 oznámila súdu žalovaná, že znalecký posudok nebude súdu predložený, pretože nie sú právne vysporiadané pozemky patriace k spoločným nehnuteľnostiam.

Začiatkom mesiaca septembra 2004 právna zástupkyňa žalobcu sa informovala o nariadení znaleckého dokazovania vo veci, ktorého sa žalobca dožaduje.

Dňa 28. 9. 2004 súd vydal uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania na určenie hodnoty spoločných nehnuteľností účastníkov patriacich do BSM, ako aj vyčíslenia ich znehodnotenia v dôsledku nepovolených stavebných zásahov žalobcu, prípadne ich zhodnotenia.

Po vypracovaní znaleckého posudku je reálny predpoklad skorého rozhodnutia vo veci.

Dĺžka konania v tejto veci je primeraná právnej a faktickej obtiažnosti tohto konania o vyporiadanie BSM po rozvoде manželstva účastníkov. Súd sa venoval odstraňovaniu väd žaloby, ktorú žalobca opakovane opravoval, upresňoval a doplňoval v časovom úseku 2,5 roka (konanie na súde sa začalo na návrh žalobcu dňa 27. 2. 2001 a naposledy právna zástupkyňa žalobcu podala na súd upresnený návrh vo veci dňa 29. 9. 2003. Ďalej bola dĺžka konania preukázateľne ovplyvnená správaním oboch účastníkov, vzhľadom na ich pokročilý vek a nepriaznivý zdravotný stav. Síce žalobca, hoci má v tomto konaní právneho zástupcu JUDr. O. L., prejavuje sám svoju aktivitu početnými podaniami a sťažnosťami, avšak zamerala sa na otázky, resp. poukazuje na také skutočnosti a dôkazy, ktoré s týmto konaním nijako nesúvisia. Naopak,

žalovaná v konaní vystupuje pasívne, ani raz sa nezúčastnila na nariadených pojednávaniach súdu a hoci ju zastupuje ako splnomocnený zástupca syn účastníkov J. Š., toto jeho procesné postavenie nemôže nahradiť postavenie žalovanej ako účastníčky konania. Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že tento súdny spor je neblaho poznačený pretrvávajúcimi nezhodami v rodinných vzťahoch účastníkov v tom najširšom slova zmysle. Pokiaľ sa týka postupu súdu v tejto veci, tento súvisí s neprimeranou zaťaženosťou jednotlivých senátov, v ktorých sa vec postupne vybavovala a vybavuje (od 27. 2. 2001 do 1. 7. 2001 senát JUDr. G. K., Dr., od 2. 7. 2001 do 28. 7. 2003 senát Mgr. M. G. a od 29. 7. 2003 senát Mgr. M. P., Dr.), dlhoročnou personálnou neobsadenosťou súdu sudcami, v dôsledku čoho každý sudca tohto súdu vybavuje vyšší počet vecí, než je to na súdoch s plným obsadením a napokon konkrétny postup konajúceho sudcu závisí od jeho rozvrhu práce s tým, že nemôže uprednostňovať vybavovanie jedného súdneho sporu pred iným, ale v každom z nich musí postupovať podľa rovnakých kritérií, v rámci fondu svojho pracovného času. Prvoradou povinnosťou súdu a sudcu je organizovať procesný postup v súdnom konaní tak, aby sa čo najskôr odstránil ten stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa osoba obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Štátny orgán má postupovať rýchlo - bez prietahov v priebehu celého súdneho konania, bez ohľadu na skutočnosť, či výsledkom takéhoto postupu súdu je jeho procesné rozhodnutie alebo rozhodnutie vo veci samej. Konanie v jeho doterajšom priebehu možno pokladať s poukazom na vyššie uvedené za plynulé. Sťažovateľ si svojím návrhom uplatnil aj „náhradu škody“. V prípade, ak návrh v tejto časti bude ústavným súdom posúdený ako návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, k tomuto návrhu zaujímame následovné stanovisko.

Primerané finančné zadosťučinenie je fakultatívne a nenahrádza uspokojenie nárokov uplatnených v súdnom konaní, v ktorom ústavný súd zistí porušenie práva na konanie bez prietahov, ani nemôže nahrádzať prípadnú náhradu škody. Možno ho priznať len sťažovateľovi, nie tretím osobám. Priznanie finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy ako náhrada nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody už nie je možné napraviť, ani odstrániť. Sťažovateľ popri existencii tvrdenej ujmy musí preukázať aj to, že nemajetková ujma vyplýva zo zisteného porušenia základného práva a že nemajetková ujma je priamym následkom porušenia základného práva. Teda musí existovať príčinná súvislosť medzi nemajetkovou ujmou a zisteným porušením práva.

V prípade vyhovenia sťažnosti navrhujeme primerané finančné zadostučinenie nepriznať, pretože sťažovateľ nepreukázal zákonné dôvody pre jeho priznanie a svoj návrh náležitým spôsobom neodôvodnil.“

II.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov ...“.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (II. ÚS 61/98), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným ... rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 26/95). K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až „právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prejednávanej veci.

Preskúmaním doterajšieho konania pred okresným súdom ústavný súd zistil tieto skutočnosti:

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, ústavný súd z predloženého súdneho spisu okresného súdu zistil, že v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 479/01 ide o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode. Ide o konanie, ktoré tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov, ktoré právne zložitost' nie je, avšak skutkovú

zložitosť tohto konania nemožno vylúčiť, pretože často vyžaduje vyžiadanie znaleckého posudku na ohodnotenie všetkých hnutel'ných aj nehnuteľných vecí, ktoré tvorili súčasť bezpodielového vlastníctva manželov. Vykonanie znaleckého dokazovania bolo potrebné aj v označenom konaní sp. zn. 11 C 479/01, a preto ústavný súd zohľadnil túto skutočnosť pri svojom rozhodovaní.

2. Ďalším kritériom, ktorého použitím ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v konaní sp. zn. 11 C 479/01, bolo správanie s'ťažovateľa ako účastníka tohto konania. Z vyžiadaného spisu, ako aj z vyjadrenia okresného súdu vyplynulo, že s'ťažovateľ svojím správaním prispel k celkovej dĺžke konania, keď sa obrátil na súd neúplným podaním, ktoré doplnil až na výzvu konajúceho súdu, pričom si vyžiadaval predĺženie lehoty na opravu a doplnenie žaloby a následne po doplnení žaloby požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov, ďalej o vydanie predbežného opatrenia, ktorým sa dožadoval zakázať žalovanej samostatne nakladať s hnutel'ným a nehnuteľným majetkom tvoriacim bezpodielové spoluvlastníctvo manželov a umožniť užívať spoločné nehnuteľnosti, ako aj zakázať synovi s'ťažovateľa v bránení s'ťažovateľovi užívať spoločné nehnuteľnosti. V nadväznosti na návrh na vydanie predbežného opatrenia s'ťažovateľ zobral tento návrh späť, doplnil žalobu o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva o ďalšie nehnuteľnosti a opakovane doplňal a menil svoj návrh. Podľa názoru ústavného súdu toto správanie s'ťažovateľa podstatným spôsobom vplývalo na postup súdu a na celkovú s'ťažovateľom namietanú dĺžku konania.

3. Posledným kritériom, ktorého použitím ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v konaní sp. zn. 11 C 479/01, bol samotný postup okresného súdu. Ústavný súd na základe predloženého spisu, ako aj z vyjadrenia predsedu okresného súdu dospel k záveru, že okresný súd v zásade konal vo veci plynulo napriek tomu, že vec bola postupne pridelená trom zákonným sudkyňiam, ktoré sa museli opakovane vysporadúvať s procesnými úkonmi s'ťažovateľa, v prvom rade s doplnením žaloby (návrhu) s'ťažovateľa (napriek jeho právnomu zastúpeniu), s návrhom na vydanie predbežného opatrenia a jeho späťvzatím, s rozhodovaním o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, s opakovaným doplňaním obsahu nehnuteľných, ale aj hnutel'ných vecí tvoriacich bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, s pasívnym správaním žalovanej (s jej absenciou na pojednávaníach a v nadväznosti na to s nariadením výsluchu

žalovanej v mieste jej bydliska), so zmenou návrhu (žaloby) a napokon aj s nariadením znaleckého dokazovania.

Podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na uvedené, aj keď konanie trvá od podania návrhu sťažovateľa viac ako tri roky a nedošlo ešte k rozhodnutiu vo veci samej, nemožno postup okresného súdu hodnotiť ako taký, v ktorom došlo k zbytočným priesťahom v konaní a k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Preto ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Vzhľadom na toto rozhodnutie ústavný súd o ďalších požiadavkách sťažovateľa nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2004